

Torontal
1921. 0.

október 2.

1924 október 3, péntek

Postarina u gotovom placena
Postaviteldij kszpznben fizetve

Veliki Beeskerek, 53. evf., 226. szam

TORONTAL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beeskerek, Obiljyeva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgönyom: Torontal, Veliki Beeskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

A horvátok is magukra veszik a felelősséget az ország ügyeiért.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 1.

A földműves-párt lapja, a Novosti mai számában foglalkozik a kormány helyzetével, amelyet teljesen kielégítőnek mond.

„A helyzet teljesen normálisan fejlődik — írja a lap. — Ugy látszik, áthidalták az utolsó nehézségeket és rövid időn belül olyan kormány lesz az országnak, amely igazi kifejezője a parlamenti helyzetnek.

Nem tudjuk, milyen természetű nehézségek voltak a kormányba való belépés körül, minden esetre azonban, ha megtörtént a megegyezés, az az egész ország javára szolgál.

A szerb-horvát viszony kialakulására az nagy nyereség, hogy a horvátok is magukra veszik a felelősséget az ország ügyeiért.”

Uj házelnökököt választanak.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 1.

Már az új kormány megalakulásakor szóba került a Ház elnökségének a megváltoztatása. Minthogy azonban a kormányzó pártoknak nem volt kifogásuk Jovanovity Ljuba házelnök ellen, ez a kérdés nem került napirendre.

Most újabb azonban ismét olyan mozgalom indult meg, amely fel akarja vetni a parlamenti elnökség és az összes parlamenti bizottságoknak a megváltozott erőviszonyoknak megfelelő átcserelését.

A csongrádi bombamerénylet pörében megvárják a végső bírói ítéletet.

A „Torontal” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 1.

A minisztertanács tegnap foglalkozott a csongrádi bombamerénylet ügyében hozott ítélettel. Megállapították, hogy a szolnoki ítélet az ügyész fellebbezése miatt még bírói döntés alatt áll. A végleges befejezést a bírósággal szembeni bizalommal és megnyugvással be kell várni.

A honvédelmi miniszter a csendőrközegeknek a tárgyalás alatti kezeléséért írásbeli panaszt emelt az igazságügyminiszternél.

Az igazságügyminiszter a panaszok alapján meg fogja vizsgálni a szolnoki tárgyalás menetét és ha szükséges, megteszi a törvényes lépéseket. Az illetékes körök megállapították, hogy az ügyben teljes a megegyezés és válságról szó sincsen.

Október kilencedikén ül össze a szkupstina.

— A „Torontal” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 1.

A kormány több törvényjavaslatot dogozott ki eddig, hogy a szkupstina számára munkát biztosítson. Minthogy most már együtt van a megfelelő tárgyalási anyag, a kormány a szkupstina elnökségével egyetértőleg úgy döntött, hogy a szkupstinát október 9-ére hívja egybe. A meghívókat ebben az irányban már el is küldték az összes képviselőnek.

A szkupstina első ülésén csak a következő ülés napirendjét állapítják meg. A kormányhoz közelálló körök szerint az első ülésnek egyiken a volt radikális miniszterek elleni följelentéseket fogják tárgyalni. Majd a korrupcióról és a hadirokkantokról szóló törvényjavaslatot fogják megtárgyalni.

Dr. Behmen szociálpolitikai miniszter ma délelben kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek aláírás végett előterjesztette a hadirokkantokról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslatot holnap fogja átadni a Ház elnökségének.

A horvátoknak a kormányba való belépése teljesen tisztázódott.

— A „Torontal” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 1.

Mindamellett, hogy egyes politikai körök az utolsó napokig bizonyos skepszissel néztek a mostani politikai események elé, amelyeknek célja a szerb-horvát közeledés megteremtése, ma már kétségtelenül megállapítható, hogy ez a kétkedés minden nap többet és többet veszít az alaposágából azért, hogy éppen azok állnak erősen a megegyezés mellett, akiknek jóindulatát kétségbe vonták. Ez föltétlenül bizonyíték arra, hogy nincsen ok semmiféle komplikációtól tartani.

Kitűnik ez dr. Macsek mai nyilatkozatából, amelyet a sajtó munkásainak tett. Dr. Macsek, aki tegnap óta Beográdban tartózkodik, ma délelőtt Davidovity miniszterelnökkel értekezett hosszabb időn keresztül, majd fogadta a hírlapírókat, akiknek a következőket mondotta:

„A horvát paraszt köztársasági-párt kormányba való belépésének ügye teljesen tisztázódott. Semmiféle akadálya nincs és a legközelebbi napokban már végleg el fog intéződni. A kormány helyzete teljesen szilárd.”

Davidovity miniszterelnök Macsekkel való tanácskozása után fogadta magánál dr. Marinkovity külügyminisztert, dr. Spaho pénzügy minisztert és Vesenyák agrárminisztert, akik reszortügyeikről számoltak be a miniszterelnöknek.

Az eddigi politikai tanácskozások eredménye az, hogy a kormányban még üresedésben levő tarcák betöltésének kérdése ezentul már nem okozhat komplikációkat a kormány helyzetében.

Merényletet terveztek Massaryk ellen.

— A „Torontal” tudósítójának távirata. —

Prága, okt. 1.

A nagyszombati rendőrség négy embert tartóztatott le, akik állítólag merényletet terveztek Massaryk elnök ellen.

A gyanu Matlak munkásra irányult, aki negyedmagával Kistapolcsányba ment az elnök meggyilkolására. A letartóztatott munkásoknál négy kilogramm ekrazitot találtak.

A Magyar Hírlap ezzel kapcsolatban arról értesült, hogy a bírák körében mozgalom indult meg az országos bíró és ügyészi egyesület összehívására. Ezen az egybehívandó rendkívüli közgyűlésen tiltakozni akarnak mindennemű intézkedés ellen, amely a bírói függetlenséget gyengítheti.

A német kölesön előmunkálatai kedvezően haladnak.

A „Torontal” tudósítójának távirata

Berlin, okt. 1.

A Tagblatt jelenti, hogy Luther pénzügyminiszter Londonba utazott. A nyolcszáz milliós kölesön tárgyalások kedvezően haladnak és a befejezésük küszöbön áll. Luther pénzügyminiszter utazása ezeknek a tárgyalásoknak a befejezésével áll összeköttetésben.

A német kormány újjaalakítása.

A „Torontal” tudósítójának távirata

Berlin, okt. 1.

Marx kancellár megkezdte tanácskozásait a pártvezérekkel a kormány újjaalakításáért. A centrum és a szociáldemokraták a koncentráció ellen vannak.

Egy rablótámadás epilógusa.

Egy évi börtönrre ütték el a támadót.

— A „Torontal” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 1.

Mojszilovity Radomir szerbiai illetőségű földműves éveken át a bánági román határon teljesített katonai szolgálót. A határrendőrséget ez év elején feloszlatták és Mojszilovityot a katonaság köteléből elbocsájtották. A katonaságot követő polgársors, úgy látszik nagy gondot okozott az elbocsájtás előtt álló Mojszilovitynak, mert nem tudta sehogyse kifundálni, hogyan szerezzen polgári ruhát, amolyan uriasat, amellyel haza mehetne — már annak rendje és módja szerint — szülőfalujaiba. Sokáig töprengett ezen s végre úgy látszott, talalhatott valamilyen megoldást, mert egy szép napon egyszerűen nyoma veszett.

A Mojszilovity eltűnése körül keletkezett titokzatosság természetesen nem sokáig tartott, hamarosan fellebbent róla a fátyol. Egy ernestováci földműveslegény ugyanis jelentést tett a csendőrhatságnál, mely szerint őt egy katona megtámadta, fegyverrel való fenyegetéssel a kukoricába kényszerítette és ott felszólította, hogy vetkőzzön le. A levetett ruhadarabokat magára vette s azzal a román határ felé igyekezett, sőt valószínűnek tartja hogy át is szökött az idegen területre.

Mojszilovity ellen körözöleveleket adtak ki, jó ideig azonban eredménytelenül folyt a nyomozás, végül is júniusban sikerült elespni a szöke-

vényt, amint éppen vissza igyekezett SHS területre. Rövid vállalat után beismerte, hogy azonos a régóta keresett katonaszökevény, aki a kérdéses ernesztováci földműveslegényt kifosztotta.

A határrendőrség foglyát bekísérte a becskerek-i ügyészség fogházába, ahol azóta vizsgálati fogságban áll.

Most azután bíróság elé került az ügy. A büntető tanács tegnap délelőtt tartotta meg bünörében a főtárgyalást. Mintán beismerő vallomást tett, mindenképpen igazoltnak látta a bűncselekményt s ezért az enyhítő körülmények figyelembe vételével egy évi börtönrre ítélte. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett. Az elítélt megnyugodott az ítéletben.

Gorkij Maxim.

London, okt. 1.

Egy szűkszavú távirat jelenti Rigából, hogy a világhírű orosz író Gorkij Maxim meghalt. Hosszu súlyos betegeskedéséből váltotta meg a halál, amely elől menekéket keresett volt Capri-szigetén, amely a nyomor által szétroncsolt testét azonban nem tudta teljesen talpraállítani.

Gorkij élete a tipikus orosz sors. 1868-ban született Nisnij Nowgorodban. Atyja szegény, földhöz ragadt kárpitos munkás volt. Gorkij korai ifjúságában mint vándorlegény bebarangolta Oroszország déli és keleti részét és pék, kertész, teherhordó, hajószakács, vasuti fékező, ügyvéd írnok és napszámoként tengette életét. Mindenütt az élet mélységeiben járt és innen elbeszéléseinek, szindarabjainak vérző realizmusa. Vándorlásai közben óriási lelki kínok tesztet, de szerzetét a nyomor, nélkülözés teljesen aláásta. Mindenféle próbálkozások után Gorkij élményeit kezdte leírni és ezek az élet mély és árnyékos oldaláról vett megfigyelések egyszerűen egy csapással ismertté tették a nevét.

Forradalmi természet volt és ilyenformán sürin került összeütkezésbe a cári hatalom minden szabad szót, lélegzetet elnyomó rendszerével, amely bebörtönözte. Kiszabadulása után külföldre ment tanulmányutra, majd újra hazájába tért, ahol Moszkvában telepedett le.

A kommun kitérését Gorkij ujjongó örömmel fogadta, hiszen ő is egyike volt a szabad szóért, szociális forradalmakért küzdőknek. A gyakorlati alkalmazása a kommunista ideálnak azonban nagyon sok kijózanítót hozott a halhatatlan orosz írónak, aki végül is újra külföldre ment, hogy meghasonlott lelkének és szenvedő beteg testének gyógyírt találjon. Ilyen meghasonlott lelki állapotban találja ma a halál.

Gorkij nevezetesebb munkái: Tsudra Makaz, Tselkas, Kiséróm, Dal a sólyomról, A sivatagban, A Khan és a fia elbeszélések és regények. De a legnagyobb hatást Gorkij a drámáival érte el, amelyek közül az „Éji menedékhely” és „A nap gyermekei” rettenetes igazságaival, élő, szenvedő hőseivel még ma is a vígasztalan nyomor, kétségbeesés döbbenetes emlékei.

Üres a városi adóhivatal pénztára.

A tisztviselőknek csak egy része kapott fizetést — Megnehezült az utcakövezet javítása. — Felszedik a Fő-tér gránitkövezetét.

— A „Torontól” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 2.

Berberszki Gyurica polgármester, mint keddi számunkban közölt nyilatkozatában kijelentette, csak a város pénzügyi helyzetének kimerítő áttanulmányozása után adhat igazán áttekinthető képet városrendészeti és fejlesztési programjáról. Az azóta eltelt két nap elegendő volt ahhoz, hogy a polgármester meggyőződést szerezzen a pénztári állományról és a pénzügyi állapotokról, így tehát időszerűnek tartottuk érdeklődni aziránt, hogy mennyiben szenvednek módosítást az ismertetett tervek és mennyiben bír reájuk kihatással a város gazdasági helyzete.

A pénzügyek áttekintése — mondotta Berberszki polgármester — szomorú eredménnyel végződött, amennyiben megállapítottam, hogy a különféle munkálatokra szánt összeget már felhasználták. Ilyenformán csak a legsürgősebb javításokra szorítkozhatom s nagyobb munkálatokat egyelőre nem végeztethetnek el. Az utcákat tegnap kocsin végigjártam és személyesen meggyőződtem róla, hogy azok irtozatosan elhanyagolt állapotban vannak. A tapasztalatok alapján most már nem késlekedhetem tovább egy pillanattal sem az utjavításokkal, amiért is holnapra berendelttem a kövezőket, akiknek utasítást adok, hogy haladéktalanul fogjanak hozzá a munkához. Legelőbb is a Pariska (Megyeház) utcát, azután pedig a Pasityeva (Tomaszováci) és a Miletityeva (Temesvári) utcát hozatom rendbe, utána pedig sorrendben, amint a szükség megkívánja, a többi utvonalat. Azokon a helyeken, ahol a kövezet-sávokat felbontották a villanytelep reorganizációjával kapcsolatban, ott a kövezetét visszahelyezik.

A Kralja Petra (Fő) téren lévő transzformátoros házikót lebontatom és a városháza udvarán helyeztetem el. Az Alekszandrova utcai és a többi forgalmasabb helyeken lévő épületek lebontására és alkalmasabb helyen való felépítésére

már tárgyalásokba is kezdtem, amelyek sikerrel kecsegtetnek.

Ami a kutakat illeti, a vállalkozókkal megegyeztem, hogy az ártézi kutakat az eddigi negyvenkét méteres mélység helyett, ahonnan csak piszkot és homokot szivattyuztak fel, a jövőben hetven-nyolevan méterig furják, hogy ilymódon egészséges tiszta ivóvízhez jusson a lakosság. A Katjanszki utcában jelenleg készülő kutat már ezen instrukcióknak megfelelően furják.

A Kralja Petra (Fő) téren lévő delta formájú kövezetrészt felszedtem és anyagát felhasználom az utjavításoknál. Parkirozás esetén amugy is fel kellene szedni a kövezetet, ha pedig megmarad jelenlegi rendeltetésének, akkor is szükséges a használhatatlannal rossz és esztétikai szempontból is kifogás alá eső hepehupás kövezetet kicserélni. Ebben a kérdésben véglegesen különben is az új képviselőtestület fog határozni, mely kinevezése esetén minden valószínűség szerint a jövő hét folyamán ül össze.

Hogy milyen kétségbeejtő a pénztári állomány — folytatta a polgármester — a legjellemzőbb a mai jelentés, mely szerint a készpénzkészlet pontosan 4993 dinár és 75 para. Az utolsó pillanatban maguk a tisztviselők siettek a hátralékos adók behajtásával, hogy fizetésük kiutalását biztosítsák. Ennek dacára azonban a hivatalnokoknak csak egy része kaphatta meg fizetését, a többieknek várniuk kell, amíg a szükséges összeg befolyik. Remélem, hogy egy-két napon belül sikerül a tisztviselők illetményeire fedezetet találni.

Nagy baj az is, hogy nem gondoskodtak a villanytelep szénkészletének felújításáról. Tíz napra, a maít leszámítva, kilenc napra van még tüzelője a telepnek. Mára árlejtés volt kúrva, mivel azonban csak egy ajánlat érkezett be, azt nem lehetett megtartani. A szállítók a régi tartozások kiegyenlítését követelik s csak azután hajlandók újabb üzletekbe bocsájtkozni.

Még mindig húzódik a titeli hid építési ügye.

Beeskerek, okt. 2.

A Tittel melletti Tisza-hid, mely a tervezet szerint az ujjonnan épült Tittel—Orlovát és Tittel—Noviszád vasutvonalat hivatott összekötni, közvetlen vasuti kapcsolatot teremt Bánát és a Bácska déli részei között.

A már régóta kész tervek szerint a hid 430 méter hosszú volna s öt pilléren nyugodna. Építése előreláthatólag két évig fog tartani, bár eddig már három pillér el is készült. A hid rendkívül széles lesz, amennyiben két vasuti vágánynak, kocsitnak és gyalogjárónak lesz rajta hely.

A közel félkilométeres hid vaszerkezetét reparációs számlára rendelték meg Németországban, de az anyag leszállítására, az ismeretes diplomáciai nehézségek miatt, nem került a sor. Hogy a terv megvalósulása most már ne szenvedjen túl-

nagy halasztást, az építésügyi miniszter elhatározta, hogy a vaszerkezet elkészítését egy hazai gyárra bizza. Az erre vonatkozó pályázati felhívások már készek s a napokban kerülnek szétosztásra.

Mivel azonban a hid építési költségei közel 36 millió dinárra fognak rugni, a kormány pedig erre a célra nem rendelkezik ily nagy pénzüsszeggel, az ügyet valószínűleg úgy intézik el, hogy a vaszerkezet szállítására vállalkozó gyárnak pénz helyett Magyarországból érkező jóvátételi szemet fognak adni a vaskonstruációért. A vaskonstruáció sulya 2600 tonna lesz.

Őszi és téli modellkalapok

érkeztek. Szövetkabátok, ruhák, gyanju-és szövetkosztümök, bluzok, jumperek nagy választékban Filovasa-tal és alakítást jutányos árban vállal

ASZLÁNYI JULIA Velikibecskerek, Nemanjina u. 7. szám. Tunner-ház.

HIREK

— okt. 2.

Uj városi adóügyi tanácsnok. A belügyminisztérium Lázity Tósa volt esőkei községi jegyzőt Beeskerek városához adóügyi tanácsnoknak nevezte ki. Lázity a napokban veszi át új hivatalát. — Radulovity eddigi adóügyi tanácsnokot a belügyminisztérium állásától felmentette és rendelkezési állományba helyezte.

A grémiumok konferenciája. A vajdasági grémiumok a közeljövőben konferenciára ülnek össze, hogy a legutóbbi időben felszínre került különféle ügyeket letárgyalják. A konferencia idejének megállapítása és a napirend meghatározása végett október hó 4-én, szombatn előértekezletet tartanak Noviszádon. A becskerek-i kereskedők és iparosok grémiuma és a bányászati gyáripárosok szövetsége a meghívásnak engedve, képviselheti magát az ülésen.

Uj jelentkezési rend Budapestén a külföldiek részére. Tegnap jelent meg Budapestén az új rendelet, amely az idegenek ellenőrzésében lényegesebb könnyítéseket tartalmaz. Az új rendelkezés szerint az idegeneknek már nem kell a rendőrségen jelentkezni, hanem elég, ha egy szabályszerű bejelentőlapot töltenek ki, amelynek tartózkodási érvényessége két hónapra szól és automatikusan háromszor meghosszabbítható. Ha az idegen ezen lejt hat hónapnál hosszabb ideig tartózkodik Magyarországon, akkor köteles csak tartózkodási engedélyt kérni.

Kiutasították Ferenc Ferdinánd nevelőjét. Debrecenből jelentik, hogy a románok kiutasították Nagyváradról Lányi József kanonokot, aki Ferenc Ferdinánd nevelője volt és meglehetősen szerepet játszott az udvari életben. Lányi egyelőre Debrecenben telepedett le.

Uj menetrend Beeskerek—Szlan-kamen között. Október elsejétől kezdve új hajómenetrend lépett érvénybe. Beeskerek és Szlan-kamen között a következő az összeköttetés: Beeskerekről indul minden vasárnap, hétfőn, szerdán és esütörtökön reggel hat órakor, Écskára ér 7:30 órakor, Perlezre 9 óra 10-kor, Tittelre 10 órakor, Knityaninra 10 óra 15-kor és Szlan-kamenre 11 órakor. Szlan-kamenről indul ugyanezen minden vasárnap, hétfőn, szerdán és esütörtökön délután 14 órakor. Knityaninra ér 15 órakor, Tittelre 15 óra 30-kor, Perlezre 16 óra 15-kor, Écskára 17 óra 55-kor és Beeskerekre 19 óra 30-kor.

„Gyurgyevac”-ból „Velika Greda”.

A vrsaci járásban lévő Gyurgyevac község nevét a belügyminisztérium „Velika Greda”-ra változtatta.

A nagy Zeppelin útja. Friedrichshafenből jelentik, hogy az Amerikába menő Zeppelin léghajó parancsnoka, Echener, kijelentette, hogy 30 óra alatt érnek át Amerikába. Az egész személyzetet baleset és halál ellen nagy összegekre biztosították. A léghajó maximális sebessége óránként 180 kilométer.

Adomány. Retzler József az Orient utján 50 dinárt adományozott a róm. kath. árvaháznak.

Sanghai eleste küszöbön van. Londonból jelentik, hogy Sanghainál elkecseregett harcok folynak. A város védői visszavonuloban vannak, úgy hogy a város feladása rövidesen bekövetkezik.

A francia-jugoszláv-klub ujonnan jelentkező tagokat felvesz hétfőn és csütörtökön este egynegyed hét és hét óra között a klub helyiségében, a vármegyeháza földszint 48. sz. szobájában. Az évi tagsági díj 60 dinár, beiratási díj egyszerűságonként 10 dinár. Diákok 30 dinár tagdíjat fizetnek. A klub szépségű és jól válogatott könyvtárral rendelkezik és ezenfelül több francia napilap, hetilap és folyóirat áll a tagok rendelkezésére. A klub helyiségei naponta nyitva vannak délután 3 órától este 8 óráig.

Különös világjáró. Egy Hattelain nevű hadirokkant, aki a verduni harcoknál mindkét lábát elvesztette, 100 ezer frankba fogadott, hogy 4000 kilométert gyalogol műlámban. A különös világjáró már meg is kezdte turáját és eddig a Páris-Dijon közti 579 kilométeres távolságot tette meg.

Corday Sarolta elfogatása. Londonban négyezer frankért kelt el egy okirat, mely arról szól, hogy Charlotte Corday, Marat gyilkosa ellen elfogatóparancsot adtak ki. Az okirat szövege a következő: „Com-mune de Paris 1793 junius 13. Az egyetlen és megoszthatatlan francia köztársaság második évében. A nemzeti konvent általános biztonsági komitéjének és Páris városa rendőrségének parancsa értelmében Charlotte Corday, aki a L'Orme departementben Linerie községben született, a legnagyobb titokban elfogott és a Maison l'Abbaye-be vitetett. Elfogott ama nyilvános vád alapján, hogy gyilkosságot követett el a nemzeti konvent képviselője, Marat polgár ellen, annak házában a Rue des Cordeliers-en, aki közvetlen sebesülése után meghalt, amint ez jegyzőkönyv szerint megállapított, amely a gyilkosság napján Druet polgár, Chabot, Mort, Le Grende jelenetében, akik tagjai az általános biztonsági komitének és Marinot polgár és Louvet, Páris városának rendőrtisztviselői jelenlétében véte-tett föl (Aláírva): Druet az általános biztonsági komité biztosa, Marinot, Louvet”. Az okmány szerint bebizonyosodott, hogy Corday Saroltát mar a gyilkosság napján átvitték az Abbaye-be és nem másnap, ahogy följegyzések mondják, csak azért, hogy az általános fölháborodás és a félelem miatt voltak kénytelenek a hatóságok Corday Saroltát letartóztatni.

Megtalálták R. putin bizalmas leveleit. Párisból jelelik: A L'Hu-manité értesítése szerint néhány munkás értékes felfedezést tett Bobenszki gróf petrográdi háza pincéjének kitakarásával foglalkozva, amely ma vasuti igazgatóság elhelyezésére szolgál, elleplezett ajtókra bukkantak, amelyek földalatti szobákba nyíltak. Felfedezésüket az épület felügyeletével megbízott munkásokkal közölve, az acélajtót felnyitották s két szoba tárult fel, amelyek zsúfolva vannak fegyverekkel, municióval, mintegy ötven darab, híres művészek ecsetje alól kikerült képpel, találtak apró szekrényeket tele nagyértékű ékszerekkel, kiköszörletlen drágakövekkel. Egyik szekrényében Rasputinnak a Bobrinszky-család tagjaihoz intézett bizalmas levelei vannak becsomagolva.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Beeskerek. Telefon 829.

Szaporodnak a vegyes házasságok. A Daily Mail a következő hírt közli: A vegyes házasságok divatja fél éve erősen növekedik. Sok angol leány köt házasságot színes férfival, hiába figyelmeztetik és világosítják fel őket a házasság hátrányai felől. Németekkel is sok házasságot kötnek. Két hét alatt hat német-angol jegyespár jelent meg egy anyakönyvvezető előtt.

Acélházak Angliában. Angliában több idő óta napirenden van az a kérdés, hogyan lehetséges legrövidebb idő alatt és minél olcsóbban munkásházákat építeni? Weir lord a felsőházban nagyon érdekes előterjesztést tett. Részletesen kimutatta, hogy acélból lehet legkönnyebben és legrövidebb idő alatt házakat építeni. Glasgovi gyárában mintaházakat készített. Ez az indiai bungalók utánzata s három lakó-, fürdő- és mosószobából áll, a szükséges többi mellékkeliségekkel együtt; előállításának költsége 300 f. sterling. Különböző alakokban lehet megszerkeszteni, tartóssága pedig kétségbe nem vonható. Az egészségügyi miniszter most alapos vizsgálat alá veszi, a közvélemény pedig életképesnek tartja az acélház tervét.

A veliki-beeskereki francia-jugoszláv klub az idén három tanfolyamot rendez a francia nyelv elsajátítására és pedig: 1. kezdők, 2. haladók és 3. a kereskedelmi szakmában működők részére egy speciális francia kurzust. Jelentkezni lehet hétfőn és csütörtökön délután egynegyed héttől hét óráig a francia klub helyiségében a vármegyeháza földszinti 48. sz. szobájában bezárólag október 10-ig. A tanfolyamok október 15-én kezdődnek és jövő évi április 15-ig tartanak. Részvételi díj havi 40 dinár, diákoknak havi 30 dinár.

Hoffmann Józsi, a közkedvelt harmonika-, fütty- és kupléművész Temesvárról városunkba érkezett és minden este a „Kotárka”-vendéglőben hangversenyez.

Téli szezon Pöstyénben. A Thermia-szálló, a Kurhotel és a „Pro Patria” szanatórium egész télen át nyitva van. Thermia-szállóban: Egyágyas szoba penzióval 70 ék feljebb, kétágyas szoba penzióval a kétszeresbe kerül. Fűtés naponként 8-12 ék. „Pro Patria”-szanatórium: Teljes ellátás és lakás személyenként 40 ék. Fűtés személyenként és naponként 5 ék. Akinek akut reumája van, ne várjon a nyárra, hanem utazzon el azonnal, az eredmény teljesen ugyanaz. Bővebb felvilágosítással díjtalanul szolgál Pelikán Lipót Veliki-beeskerek.

Fontos hölgyeknek! Tamburir, ajour, pliszir és endlitzó munkákat a legolcsóbban és legszebben a Modni Salon, Szerbtemplom u. 25., végez. Ugyanott női gombokat, gomblyukákat gépen a leggyorsabban készítik. Fehérneművarroda! Előnyomda! Kézi- és gépkézimunkák készítése!

A dohányfüst fertőtlenítő hatása. A Természettudományi Közlöny írja: A dohányzók körében általánosan elterjedt hit, hogy a dohányfüst a szájüregbe kerülő baktériumok fejlődését gátolja és a szájüreget bizonyos fokig fertőtleníti. A felfogás jogos voltának megismerése céljából szabatos laboratóriumi vizsgálatokat végeztek, amelyekből kiderült, hogy a szivar, cigaretták és pipa füstje a baktériumok fejlődését valóban gátolja, így például a dohányfüst hatásának kitett influenza, diftéria, tifusz és vérhas-bacillusok, továbbá a kolera-vibrionok stb. esirái nem fejlődtek tovább. Ellenben a kísérletekből az is nyilvánvaló lett, hogy a dohányfüst a nagyon érzékeny influenza bacillusok kivételével a többi baktériumokat megölni nem bírja, csak a fejlődésüket gátolja. Érdekes, hogy a vattán átszűrött dohányfüst csak igen kis mértékben, jelentéktelenül vesztíti el baktériumfejlődést gátló hatását. A vatta csak a nikotint tartja vissza.

Modern vivóterem.

Christián Jenő, okleveles vivómester október hó 1-étől kezdődő hat hónapi időtartamra vivó- és svédorna-tanfolyamot nyitott.

Az új vivóterem a dr. Kleits-féle szanatórium udvarán épült különálló épület, a teremből közvetlen nyíló meleg fürdőre berendezett fürdőszobával és mellékkeliségekkel.

A tanfolyam anyaga tőr és kard, azonkívül gyermekek és felnőttek számára egyaránt svédgimnasztika. Gyermekeknek és hölgyeknek külön törvívóórát és svédorna-órát. Fejlődésben visszamaradt gyermekek részére gyógygimnasztika.

Tanítási idő egész napon át, egyenkint vagy csoportokban, megállapodás szerint.

Jelentkezni lehet a Kleits-szanatóriumban, Christián tanárnál és Freund Györgynél, a főutcai üzletben.

A földnélküliek szövetségbe tömörülnek.

— A „Torontál” tudósítójától. —

A földnélküli földmivesek a napokban értekezletet tartottak a „Beograd”-kávész termében, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy az agrárkérdés igazságos megoldásáért kezdett küzdelem hathatósabb folytatása végett szövetségbe tömörülnek.

Jevtity Milán lapszerkesztő, a tömörülés egyik kezdeményezője ismertette a szövetség célját, feladatát és szükségességét. Rámutatott az eddigi agrárreform hibáira, káros intézkedéseire és ezzel párhuzamo-

san a szükséges teendőkre s az új igazságos agrárreform alaptételeire. A gyűlés nagy helyesléssel vette tudomásul Jevtity beszédét.

Utána ugyancsak Jevtity Milán olvasta fel az új agrárszövetség alapszabályzatát, mely szerint az egyesület címe „Karagyorgye” Földmivesek Baráti Szövetsége és székhelye Beeskerek. Célja, hogy a földmivelők érdekeit minden tekintetben megvédje és elősegítse kulturális és gazdasági haladásukat.

Az alapszabályokat a jelenvoltak elfogadták.

Sport

A noviszadi tenniszverseny eredményei

Férfi egyes bajnokság: 1. Balázs (Beeskerek), 2. Flamann (Noviszád).

Férfi páros bajnokság: 1. Balázs—Flamann, 2. Nedyt—Hadzsi (kombinált).

Női egyes bajnokság: 1. Hadzsi Olga (Noviszád), 2. Dimisity Sandi (Noviszád).

Vegyes páros bajnokság: 1. Balázs—Hadzsi, 2. Uzelac—Dimisity.

Női egyes junior: 1. Francuski Olga, 2. Schönberger Klári.

Férfi egyes junior: 1. Andries, 2. Illin.

Őszi bajnoki mérkőzések. Vasárnap, f. hó 5-én kezdődnek az 1924—1925. évre vonatkozó őszi bajnoki mérkőzések és pedig az Obiljity-játszóterén 2 órákor a Schwäbische játszik a Borac ellen és fél 4 órákor az Obiljity a Kadima ellen; a Vasutas sporttelepen pedig fél 4 órákor a Szlávija méri össze erejét a Vasutasokkal.

A debeljásai sportklub büntetése. Mult hó 13-án Pancsevón a debeljásai sportklub játékosai 8 perccel a játék befejezése előtt tüntetőleg levonultak a játszótérről, ezen sport-szerűtlen magaviseletért a beográdi alszövetség, Kolarics beográdi bíró feljelentése alapján, nemcsak a játékosokat, hanem az egész klubot a büntetőszabályzatok 52. §. alapján három hónapra letiltotta a pályáról és ennél fogva 1924 december 13-ig sem barátságos, sem bajnoki mérkőzésen nem játszhatnak.

Ezen büntetés különösen most érzékenyen sújtja a debeljásai sportklubot, mert az épp most vasárnapon kezdődő bajnoki mérkőzésekből kiesik.

Schicht

Schicht-szappan

a „Szarvas”-védjeggyel, kimélti pótolhatatlan fehérneműjét.

Figyelem a Schicht névre és a „Szarvas” védjegyre!

Az eredeti

875c

Ujdonság a „Szrpszka Kruna“-ban!

Folyó évi október hó 1-től kezdve minden este a „Szrpszka Kruna“-kávéház modern kényelemmel berendezett helyiségeiben egy 9 tagból álló

OROSZ SZALONZENEKAR

1920

Számos látogatást kér, tisztelettel Rakity Iván, a Szrpszka Kruna"-szálló tulajdonosa.

fog hangversenyezni, akik Párisban, Odeszszában és nagyobb európai városokban a legelőkelőbb helyiségekben hangversenyeztek és mindenhol óriási sikert arattak. Ez alkalomból most érkezett elsőrendű Bohonczy-féle Muksafel- és kitűnő karlócai borokkal fogok t vendégeimnek szolgálni. Éjjel-nappal hideg és meleg ételek. Allandoan frissen csapolt sör!

TÖZSDE

Október 1.

Beograd. (Zárlat.) London 323-50, Páris 378-50, Milánó 318-50, Newyork 72-75, Genf 1389-50, Prága 215-50, Wien 010, Bukarest 37-50.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 124 és fél, Budapest 68, Newyork 525 és egy-nyelvad, Milánó 2298 és háromnegyed, Wien 74, Prága 1500 és fél, Varsó 101, Szófia 387, Bukarest 268 és háromnegyed, Beograd 717 és fél, London 2343.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 1061—1067, dinár 1041—1062, Bukarest, lei 395—398, London 345—347000, font 342—346000, Milánó 3380—3400, lira 3360—3395, Newyork 77350—77750, dollár 76850—77410, Páris, frank 4090—4120, Prága 2302—2315, szokol 2282—2302, Wien 109—10960.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállításból eredő mindenemű visszereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Csak 70.000 Din-ért eladó

egy teljesen jókarban levő magánjaro cseplőgép Hofferr és Schrantz gyártmányu, 8 HP. 1995. Bővebbet a Torontál kiadóhivatalában.

Butorozott szoba

két ágygyal, szerényebb igényű fiatal emberek részére kiadó esetleg teljes ellátással is. Cim a kiadóhivatalban. 1905

10 hold föld

Becskerekhatárában azonnal eladó

Megvételre keresünk

120—150.000 dinár értékű szaraz, egészséges házat kert nélkül.

2 szobás

1994 butorozott vagy butorozatlan lakást 8—10.000 dinár leépési díjjal keresünk.

Banatski Trgovački Agencija, Aleksandrova ul. 27. Telefon 32.

„Nem árt annak eső, sár, ki *Sata* cipőben jár...“

Vacuum Oil Co D. D.

főképviselete és raktára U.-Becskerek és környéke részére

Özv. Guttman Jakabné és Fiai cégnél Velikibecskerek, Zsitni trg (Buza-tér)

állandóan raktáron legjobb fehér petróleum, legjobb könnyű autóbenzin.

Eladó lakóház és telek

Gyura Jaksityeva (Petőfi) u. 20. sz., közvetlen a vágóhid mellett lévő ház, mely alkalmas magánosoknak, esetleg földműveseknek, azonnal olcsón szabadkéz-ből, más városba való elköltözés miatt eladó. Ugyanott van egy üres telek, mely építkezésre alkalmas.

Bővebbet ugyanott. 1974

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál Könyvnyomdája
Veliki Bečkerek, Obiliceva (Zapolya) u. 1. sz.

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.